

Spoorwegtijdperken

vertaling: FEBELRAIL en de NEDERLANDSE MODELSPoor FEDERATIE

een blad

Aanbeveling

uitgave 1990 vertaling 1998
vervangt vertaling 1991

1 Doel

In de ontwikkeling van de spoorwegen tekenen zich duidelijk tijdperken af die door technische mijlpalen en wisselende maatschappelijke structuren worden gekarakteriseerd. De spoorwegtijdperken komen tot uiting in zowel het aanzien van spoorlijnen, gebouwen en seinwezen als de uitvoering, kleur en opschriften van de spoorwegvoertuigen. Modelspoorwegen kunnen door de keuze van haar thema, de aankleding en het gebruikte materieel, worden ingedeeld in een bepaald tijdperk. Fabrikanten van modelspoorartikelen worden aanbevolen te letten op een tijdperkgebonden uitvoering van haar producten en in catalogi het betreffende tijdperk aan te geven.

2 Tijdperkindeling

Modelspoorwegen naar Europese voorbeeld kunnen worden verdeeld in vijf tijdperken (tabel). De overgangen tussen de tijdperken zijn niet altijd scherp te trekken; meestal overlappen de overgangen elkaar en zijn de tijdperken slechts op deelgebieden verschillend.

Talrijke tussentijdse veranderingen in het uiterlijk van de spoorwegen vragen om een verdere onderverdeling in sub-tijdperken waarvan de indeling slechts opgaat voor enkele landen of spoorwegmaatschappijen.

De specifieke per land geldende tijdperk- en periodeindelingen worden in de serie NEM 801 en volgende behandeld.

aanduiding en tijdsbestek	kenmerken
Tijdperk I Tot-1925	De periode van het begin van de spoorwegen tot een volledig spoorwegnet. Het ontstaan van talrijke staats- en particulierespoorwegnetten, overwegend van regionale betekenis. Ontwikkeling van de stoomlocomotief tot zijn uiteindelijke vormgeving. Grote verscheidenheid in kleuren voor het materieel. Bloeitijd van de spoorwegen door hun monopolie in het transport over land.
Tijdperk II 1925 - 1945	Ontstaan van de grote nationale maatschappijen in meerdere landen. Verregaande standaardisatie voor bouw- en exploitatievoorschriften en normalisatie van het voertuigpark. Invoering van de elektrische tractie.
Tijdperk III 1945 - 1970	Tijd van de wederopbouw en reorganisatie van de door de oorlog ontredde spoorwegen. Begin van de omschakeling van stoom- naar diesel- en elektrische tractie. Sterke vermindering van de stoomlocomotieven. Ontwikkeling van modern materieel en seinwezen.
Tijdperk IV 1970 - 1990	Verdergaande omschakeling naar diesel- en elektrische tractie. Invoering van de internationale nummering voor reizigers- en goederenmaterieel.
Tijdperk V vanaf 1990	Ontstaan van de hogesnelheidslijnen. Algehele herziening van de internationale belettering en nummering van spoorwegvoertuigen. Nieuwe klantgerichte kleuren voor het materieel.